

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 3(9)2023

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 3(9) 2023

Київ – 2023

- Давидюк М.О., Мотрук В.Г.** 365
*МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА
ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ*
- Дмитренко К.А., Прокопенко А.О.** 377
*ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ
ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ЗДІЙСНЕННІ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ*
- Забіяка І.М.** 390
*ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ ТА НАВЧАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ*
- Картель Т.М.** 402
*СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ПРИ НАВЧАННІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ*
- Лебедєва Л.Е., Кустовська І.М.** 416
*ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ
ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОЇ МОДЕЛІ У ПРОЦЕСІ
ПЕРЕКЛАДУ*
- Лобач Н.В.** 430
*МИСЛЕННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ: ЛОГІЧНЕ ТА КЛІПОВЕ
МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ*
- Наконечний А.Й., Вергун А.Р., Ягело С.П., Вергун О.М. ,
Стечак Г.М., Калитовська М.Б., Кіт З.М.** 441
*ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ПЛАГІАТУ НАУКОВИХ І НАВЧАЛЬНО-
МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ З
ПОЗИЦІЙ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ПОКРАЩЕННЯ ПРОЦЕСУ ОНЛАЙН-
НАВЧАННЯ, СТЕМ-ОСВІТНІХ ПІДХОДІВ У ФОРС-МАЖОРНИХ
ОБСТАВИНАХ*
- Олексюк М.І.** 459
*ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ У ДІТЕЙ В ЦЕНТРАХ
РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ*

УДК 378.6:61.01:16-052

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-3\(9\)-430-440](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-3(9)-430-440)

Лобач Наталія Вячеславівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізики, Полтавський державний медичний університет, вул. Шевченка, 23, м. Полтава, 36011, <https://orcid.org/0000-0002-3795-7864>

МИСЛЕННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ: ЛОГІЧНЕ ТА КЛІПОВЕ МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Анотація. У статті розглядається актуальна проблематика, яка виникає зараз, в епоху інформаційного суспільства, такі як інформаційне перевантаження, зменшення уваги та концентрації, залежність від технологій та інші. Ці проблеми вимагають вирішення, а одним з можливих варіантів є – розвиток навичок логічного мислення. Також важливо зберігати баланс між використанням технологій і реальним життям та звернути увагу на освіту й виховання молодого покоління. Розвиток інформаційного суспільства призводить до змін у способі комунікації та мислення людини, що породило новий тип мислення – «кліпове». Вирішення проблем, пов'язаних з цим, є надзвичайно важливим завданням для сучасного суспільства.

Визначено, що кліпове мислення характеризується більш інтуїтивним та емоційним підходом до розв'язання проблем, використанням багатьох сенсорних каналів сприйняття, швидкою обробкою інформації та захопленням загального змісту. Логічне мислення базується на аналізі, системності та послідовності мислення, використанні логічних операцій, стратегій та аналізі деталей та доказів.

Розглядається питання про роль різних підходів до мислення в навчанні та їх вплив на розвиток критичного мислення у студентів. Зауважується, що логічне мислення формує здатність абстрагуватись від конкретної ситуації та аналізувати предмет або явище узагальнено, критично оцінювати матеріал та робити обґрунтовані висновки. З іншого боку, кліпове мислення дозволяє швидко розуміти та оцінювати ситуації, що виникають миттєво, та зосереджуватися тільки на найважливіших елементах.

Відзначається, що залежно від контексту та завдання, можна використовувати різні підходи до розвитку мислення (критичне, творче, системне, саморозвиток, моделювання). Розвиток логічного мислення та здатності до аналізу є ключовими у сучасному світі та може бути корисними в будь-якій професії.

У контексті студентів медиків, логічне мислення є надзвичайно важливим, оскільки вони повинні мати повну картину про те, що вони вивчають і здатні критично мислити про матеріал. З іншого боку, кліпове мислення може бути небезпечним для майбутніх лікарів, оскільки воно обмежує їх здатність абстрагуватися та узагальнювати інформацію. Тому важливо розвивати логічне мислення студентів медиків, щоб вони могли зрозуміти та аналізувати складну інформацію та застосовувати її на практиці.

Ключові слова: інформаційне суспільство, логічне мислення, кліпове мислення, майбутні лікарі.

Lobach Nataliya Vyacheslavivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Physics Department, Poltava State Medical University, Shevchenka St., 23, Poltava, 36011, <https://orcid.org/0000-0002-3795-7864>

THOUGHT AND PERCEPTION: LOGICAL AND CLIP THINKING OF FUTURE PROFESSIONALS

Abstract. The article discusses the current issues that arise in the information society, such as information overload, decreased attention and concentration, technology addiction, and others. These problems require a solution, and one of the possible options is the development of logical thinking skills. It is also important to maintain a balance between the use of technology and real-life experiences and to focus on education and upbringing of the younger generation. The development of the information society leads to changes in the way people communicate and think, which has led to a new type of thinking called "clip thinking." Solving the problems associated with this is an extremely important task for modern society.

It is determined that clip thinking is characterized by a more intuitive and emotional approach to problem-solving, the use of multiple sensory channels of perception, rapid processing of information, and capturing the general meaning. Logical thinking is based on analysis, systematic and sequential thinking, the use of logical operations, strategies, and analysis of details and evidence.

The role of different thinking approaches in education and their impact on the development of critical thinking in students is discussed. It is noted that logical thinking develops the ability to abstract from a specific situation and analyze an object or phenomenon in a generalized way, critically evaluate material and make reasoned conclusions. On the other hand, clip

thinking allows for quick understanding and evaluation of situations that arise instantly and focusing only on the most important elements.

It is emphasized that depending on the context and task, different approaches to thinking development (critical, creative, systematic, self-development, modeling) can be used. The development of logical thinking and the ability to analyze is key in the modern world and can be useful in any profession.

In the context of medical students, logical thinking is extremely important because they need to have a complete understanding of what they are studying and be able to critically analyze the material. On the other hand, anecdotal thinking can be dangerous for future doctors as it limits their ability to abstract and generalize information. Therefore, it is important to develop the logical thinking of medical students so that they can understand and analyze complex information and apply it in practice.

Keywords: information society, logical thinking, clip thinking, future doctors

Постановка проблеми. Розвиток інформаційних технологій та збільшення ролі інформації у всіх сферах життя людини призвели до того, що сучасне суспільство переходить на новий етап розвитку – інформаційний. Цей етап характеризується новим способом комунікації та передачі інформації, що називається «екранною культурою» [1]. Люди живуть в інформаційному суспільстві, де все частіше передача інформації супроводжується зображенням та звуком. Вплив інформаційного суспільства поширюється на всі сфери діяльності людини, включаючи освіту, медіа, бізнес, науку та культуру. Інформаційні технології дозволяють людям зв'язуватися один з одним, отримувати доступ до великої кількості інформації, розвивати свої навички та здібності, працювати на відстані і створювати нові можливості. Проте, такий швидкий розвиток інформаційних технологій має і свої негативні наслідки. Він може викликати зміну мислення та свідомості людини, оскільки він створює нові способи сприйняття інформації та взаємодії зі світом [2, 3]. Також, він може спричинити зростання відстані між людьми, зменшення особистих зв'язків та зміну соціальних норм. Тому важливо знати, як ефективно використовувати інформаційні технології та розуміти їх вплив на наше життя.

Вчені з усього світу вивчають ці зміни та їх наслідки у різних сферах людського життя. Дослідження в цих областях можуть

допомогти розуміти, як інформаційні технології впливають на людську поведінку та допомогти розробляти стратегії, які максимально використовують позитивні наслідки інформаційних технологій, зменшуючи їхні негативні наслідки [4].

Термін «кліпове мислення» виник у 1990-х роках та описує новий тип мислення, який стає характерним для сучасного покоління молодих людей, які народилися після 2000 року. Цей тип мислення відрізняється від попереднього покоління, яке було характерне логічне мислення. «Кліпове мислення» базується на нелінійній послідовності символів та зображень, що відрізняється від лінійної послідовності символів, яка була основою культури в попередні роки [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників феномена кліпового мислення можна назвати таких вчених як: Ю. Ходикіну, В. Приймака, М. Літвінову, Д Качайло, Е Стукас, О. Квасник, Т. Удовицька, Д Горлач та інші.

Безпосередньо проблему кліпового мислення і пошук нових методик навчання з урахуванням особливостей мислення сучасних здобувачів освіти розглядали: Г. Гич, Н Грицак, Ю. Солоня. Проте вплив кліпового мислення на формування професійної компетентності майбутніх лікарів немає достатнього висвітлення у сучасному науковому світі.

Мета статті – дослідження феномену кліпового мислення у контексті формування професійної компетентності майбутніх лікарів.

Виклад основного матеріалу. Аналіз науково-педагогічної, психологічної літератури показав, що при аналізі кліпового мислення та логічного мислення вчені зазвичай відзначають протилежні когнітивні стилі. Кліпове мислення характеризується більш інтуїтивним та емоційним підходом до розв'язання проблем, використанням багатьох сенсорних каналів сприйняття, швидкою обробкою інформації та захопленням загального змісту [6, 7]. У свою чергу, логічне мислення базується на аналізі, системності та послідовності мислення, використанні логічних операцій, стратегій та аналізі деталей та доказів [8].

Для порівняння та узагальнення цих двох стилів мислення було розроблено таблицю 1 з характеристиками кліпового та логічного мислення.

Таблиця 1.

**Порівняльна характеристика логічного мислення та
кліпового мислення
Зроби аналіз понять**

<i>Логічне мислення</i>	<i>Кліпове мислення</i>
1. Швидість обробки інформації	
Повільний, але глибокий процес опрацювання інформації.	Люди з кліповим мисленням швидко обробляють інформацію, але це не завжди означає, що вони роблять це якісно. Вони можуть пропустити важливі деталі та допустити помилки через недостатню увагу до деталей.
2. Широта мислення	
Спроможність знаходити та виділяти суттєві ознаки – це вміння широко розуміти інформацію, розрізняти та відокремлювати ключові моменти для подальшого аналізу.	Мовний мінімалізм. Люди з кліповим мисленням користуються мінімальною кількістю слів, щоб висловити свої думки. Це може призвести до розуміння тільки загального змісту інформації.
3. Когнітивна гнучкість	
Спроможність розуміти інформацію, уважно досліджувати її та встановлювати понятійні зв'язки між різними даними.	Люди з кліповим мисленням легше розуміють і запам'ятовують візуальну інформацію, ніж словесну або текстову.
4. Логічність	
Здатність до аналізу та синтезу – це вміння розбивати складну інформацію на більш прості елементи та скласти їх знову в одне ціле	Люди з кліповим мисленням можуть бути дуже неуважними через надмірну кількість вражень та інформації, яку вони сприймають. Вони можуть бути гіперактивні та неспокійні, що призводить до погіршення якості роботи.
5. Рефлексійна здібність	
Розвинене логічне мислення – це здатність до оцінки та аналізу інформації, використовуючи знання та досвід для прийняття обґрунтованих рішень.	Домінування конкретного мислення над абстрактним. Люди з кліповим мисленням частіше думають конкретно, уникаючи абстрактних концепцій. Це може призвести до труднощів у розв'язанні складних проблем, де необхідно застосовувати абстрактне мислення та аналітичні здібності.

Варто відзначити, що немає жодної людини, яка була б чистим представником будь-якого з цих стилів мислення. Більшість людей використовують комбінацію різних когнітивних стратегій для вирішення проблем. Тому ця таблиця повинна розглядатися як загальний орієнтир, а не жорстке відображення реальності. Розглянемо докладніше особливості двох типів мислення, їх переваги та недоліки, щоб дати більш повний огляд їх використання у медичній практиці.

1. Швидкість обробки інформації. Логічне мислення майбутнім лікарям допомагає розуміти складну медичну термінологію та виявляти зв'язки між різними процесами. Це вимагає повного прочитання тексту та виявлення логічних зв'язків між його елементами, а також аналізу та синтезу інформації. Критичне мислення також є важливою складовою логічного, що дозволяє оцінювати докази, що підтримують медичні твердження та робити ґрунтовні висновки щодо їхньої достовірності та значущості. З іншого боку, логічне та критичне мислення вимагають багато часу та уваги, майбутні лікарі можуть відчувати надмірний тиск часу, особливо під час підготовки до іспитів, а також може призвести до гіперфокусу на деталях та не забезпечити повної картини загальної ситуації, що може бути шкідливим в контексті медичної практики.

У випадку кліпового мислення, людина отримує інформацію з візуальних джерел, таких як фотографії, відео або малюнки. Цей тип мислення передбачає швидке сприйняття інформації, але поверхневий аналіз, з обмеженим розумінням контексту та недостатньою увагою до деталей. Такі люди можуть мати труднощі з абстрактним мисленням, вимагаючим аналізу концептів та ідей, а не конкретних об'єктів. Дезорганізованість, гіперактивність та дефіцит уваги також можуть бути характерними рисами людей з кліповим мисленням.

2. Широта мислення. Якщо розглядати традиційне логічне мислення, то людина здатна усвідомлювати й аналізувати явища, визначати притаманність їм основних характеристик, зберігати цілісну картину у своїй пам'яті. Це сприяє розвитку розумових інструментів, таких як словниковий запас, багатство порівнянь та описів, що дозволяють людині легко висловлювати свої думки та ідеї.

Однак, з кліповим мисленням все зовсім інакше. Якщо представити явище у вигляді кліпу, то воно буде короткочасним та мінімальним за змістом та виразними засобами. Студент сприймає окремі слова та фрази, не усвідомлюючи їх зв'язок та значення, що обмежує його можливість висловлювати свої думки та ідеї. Крім того, під час спілкування за допомогою сучасних месенджерів молодь

використовує мінімальний набір слів через обмеженість розміру повідомлення. Це призводить до відсутності можливості складно висловити свої думки, описати побачене чи прочитане.

Аналіз письмових робіт студентів підтверджує цю тенденцію. Виклад у них не завжди повний, часто складається з коротких та пов'язаних між собою фраз, що свідчить про обмеженість мови молоді. Ці проблеми можна вирішити шляхом розвитку розумових інструментів та використання різних методів, які сприятимуть розвитку здатності аналізувати й усвідомлювати явища.

3. Когнітивна гнучкість. Люди, що мають традиційне логічне мислення, здатні працювати з отриманою інформацією, систематизувати її та використовувати далі. Однак, вони потребують певного часу для оцінки ситуації та аналізу даних перед ухваленням рішення. Такий підхід дає можливість досягнути очікуваних результатів у більшості випадків.

У той же час, люди з кліповим мисленням не можуть досягти таких результатів, оскільки їх сприйняття обмежене і вони не в змозі охопити повну картину ситуації. Тому неможливо її і зрозуміти, необхідно принаймні додаткова інформація [9]. Отже, люди з кліповим мисленням не здатні аналізувати інформацію та приймати виважені рішення, що може призвести до непередбачуваних наслідків. У медицині, де точність та виваженість рішень є критичними, кліпове мислення може негативно впливати на процес вирішення медичних проблем та прийняття рішень щодо діагностики та лікування пацієнтів. Майбутні лікарі з кліповим мисленням можуть мати труднощі з розумінням складних клінічних сценаріїв та вирішенням медичних проблем, що вимагають ширшого розуміння та аналізу.

4. Логічність. Студенти, які мають логічне мислення, бачать світ як сукупність окремих елементів, з якими вони можуть працювати, аналізувати, синтезувати і відбирати певні елементи для фокусування своєї уваги на них. Це допомагає їм створювати повнішу картину явища, порівнювати її з іншими, визначати подібності та відмінності.

У свою чергу, кліпове мислення характеризується неуважністю та гіперактивністю. Здобувачі освіти з таким типом мислення не можуть зосередитися на матеріалі, через постійне його оновлення, оскільки сприйняття кліпове. Вони швидко переходить від одного елемента до іншого, не зосереджуючись на жодному з них, що призводить до неможливості аналізувати та синтезувати отриману інформацію. Крім того, немає можливості створення цілісної картини явища через відсутність логічного зв'язку між елементами. У цьому випадку вони

просто споживають інформацію.

5. Рефлексійна здібність. При логічному мисленні людина звертається до глибокого аналізу матеріалу, щоб зрозуміти його суть та створити повну картину про предмет чи явище. При цьому важливою складовою є рефлексійна діяльність, яка передбачає здатність людини висловлювати свої думки та розмірковувати критично, приймаючи або заперечуючи побачене [10]. Рефлексія дозволяє зрозуміти власні реакції на інформацію, що допомагає удосконалювати логічне мислення та досягати більш точних та обґрунтованих висновків. Таким чином, рефлексійна складова є важливою частиною процесу логічного мислення, яка допомагає забезпечити його якість та ефективність.

У випадку кліпового мислення, людина сприймає тільки один конкретний елемент та зосереджується на ньому. Вона не може зробити абстрактний висновок про предмет чи явище, оскільки для цього необхідно мати достатньо ознак, які можна використовувати для узагальнення та абстрагування. Це означає, що кліпове мислення обмежене в своїх можливостях та не дозволяє проводити глибокий аналіз.

Таким чином, логічне мислення має свої переваги, зокрема здатність абстрагуватись від конкретної ситуації та аналізувати предмет або явище узагальнено. Також, дозволяє критично оцінювати матеріал та робити обґрунтовані висновки. Проте, кліпове мислення має свої переваги, такі як здатність швидко зрозуміти та оцінювати ситуації, що виникають миттєво, та зосередження на найважливіших елементах. Крім того, в деяких ситуаціях, наприклад у вирішенні невеликих задач, кліпове мислення може бути більш ефективним, ніж логічне.

У контексті студентів медиків, логічне мислення є дуже важливим, оскільки вони повинні мати повну картину про те, що вони вивчають і здатні критично мислити про матеріал. Здійснення глибокого аналізу дозволяє їм зрозуміти суть процесів, що відбуваються в організмі та зрозуміти взаємозв'язки між різними елементами. З іншого боку, кліпове мислення може бути небезпечним для майбутніх лікарів, оскільки воно обмежує їх здатність абстрагуватися та узагальнювати інформацію. У такій професії, як медицина, необхідно мати повну картину про пацієнта, щоб правильно діагностувати та лікувати хвороби. Тому важливо розвивати логічне мислення студентів медиків, щоб вони могли зрозуміти та аналізувати складну інформацію та застосовувати її на практиці.

Таким чином, для студентів медиків, які мають справу з важливими та складними концептами та поняттями, логічне мислення є

надзвичайно важливим. Вони повинні бути здатні не лише сприймати інформацію, але і критично її аналізувати, робити висновки та здійснювати абстрактні узагальнення. Це допоможе їм краще зрозуміти складні концепти та зберегти важливу інформацію у своїй пам'яті.

Отже, студенти медиків повинні розвивати своє логічне мислення та уникати кліпового мислення, яке може завадити їхньому професійному розвитку. Регулярне читання і робота зі складними текстами можуть допомогти студентам розвивати здатність до аналізу та синтезу інформації, а також збагачувати їх словниковий запас. Такий підхід дозволить студентам медиків не тільки здобувати знання, а й розуміти їх сутність, що є важливим у роботі лікарів та медичних працівників. Загалом, залежно від контексту та завдання, можна використовувати різні підходи до розвитку мислення (критичне, творче, системне, саморозвиток, моделювання) у здобувачів освіти та навчати їх застосовувати. Це може допомогти здобувачам освіти досягати кращих результатів у навчанні та пізнавальному процесі загалом, а також є ключовими навичками у сучасному світі і можуть бути корисними в будь-якій професії.

1. Критичне мислення: для формулювання власних думок та аргументів.

2. Творче мислення: здатність до генерації нових ідей та рішень, що сприяє розвитку уяви, інтуїції та здатності до експериментування.

3. Системне мислення: розвиток здатності до аналізу складних систем та розуміння взаємозв'язків між ними.

4. Креативне мислення: розвитку здатності до генерації нестандартних рішень та ідей.

5. Саморозвиток: розвиток здатності до самоаналізу та самокритики, а також до постійного самовдосконалення. Він допомагає людині розуміти свої сильні та слабкі сторони та працювати над своїм розвитком.

6. Моделювання: використання різних моделей та інструментів для аналізу та розв'язання проблем. Він сприяє розвитку здатності до абстрагування та узагальнення.

Усвідомлення плюсів та мінусів кліпового мислення та активна робота над розвитком логічного мислення можуть допомогти студентам медичних спеціальностей більш ефективно засвоювати та розуміти матеріал, що в свою чергу покращить їх підготовку до майбутньої професійної діяльності.

Висновки. З кліповим мисленням відбувається швидко

сприйняття інформації, але в пам'яті фіксується лише одне емоційно насичене враження, яке відповідає потребам людини на даний момент. Це може бути захисною реакцією організму на надлишок інформації [6]. Такий тип мислення у першу чергу може стати перешкодою для здобувачів освіти під час засвоєння інформації з паперових носіїв або усного викладу матеріалу викладачем, оскільки вимагає довшого часу для фіксації інформації у пам'яті. Це може бути пов'язано з психологічними особливостями людини, такими як швидкість сприйняття, зосередженість і здатність знаходити логічні зв'язки між різними аспектами явища. Однак, кліпове мислення може бути корисним для розв'язання практичних завдань, особливо тих, які вимагають швидкої реакції та прийняття рішень на основі найважливішої інформації. Наприклад, для людей, що працюють у швидкому темпі, таких як медичні працівники, рятувальники або водії, кліпове мислення може бути корисним інструментом.

Отже, кліпове мислення може мати як позитивні, так і негативні аспекти, в залежності від ситуації та потреб особистості. Це може впливати на розвиток та поведінку людини, а також на її можливості досягти успіху в навчанні та професійній діяльності.

Література:

1. Найдюнов О. Екранна культура мережевого суспільства: виникнення, зміст, цінності, смисли. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2019. Вип. 23, С. 66-73
2. Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants, Part 1. *On The Horizon*, 9, pp. 3-6. <http://dx.doi.org/10.1108/107481201110424816>
3. Горлач Д.А. Феномен «кліпового мислення» в контексті радикалізації перетворень інформаційного середовища. *Вісник Книжкової палати*. 2016, № 5, С. 45-48.
4. Літвінова М. Б. Досвід діагностування кліпового мислення. *Педагогічні науки*. №3, 2017. С. 140-158
5. Соболева С. Кліпове мислення як соціально-психологічний феномен та його роль у навчально-пізнавальній діяльності студентів. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 3. Т. 2. С. 86–90.
6. Гич Г. М. «Кліпове» мислення молоді: друг чи ворог навчання?. *Наукові праці*. Вип. 257. Т. 269. Педагогіка, 2016. С. 38–42.
7. Удовицька Т.А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву в процесі навчання (до постановки проблеми). *Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часопис*. Дод. 1. Вип. 31. *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору*. 2013. Том VIII (50). С. 407-416.
8. Luna-Guevara J-R , Silva F., López-Regalado O. (2021) Logical thinking in the educational context. *ASEAN Journal of Psychiatry*. Vol. 22(10), pp. 1-11.
9. Квасник О. В. Розвиток когнітивної складової під впливом кліпового мислення у контексті інноваційних тенденцій навчання у ЗВО. *Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів*. 2021. С. 195-202

10. Лобач Н. В. Рефлексійно-оцінювальна компетенція як складник професійної компетентності майбутніх лікарів. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2021. № 1 (37), Ч. I. С. 186–192.

References:

1. Naidonov O. (2019) Ekranna kultura merezhevoho suspilstva: vynyknennia, zmist, tsinnosti, smysly. [Screen culture of the network society: emergence, content, values, meanings] *Visnyk Lvivskoho universytetu – Bulletin of Lviv University Seriiia filos, politoloh. studii*. Vyp. 23, pp. 66-73 [in Ukrainian].

2. Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants, Part 1. On The Horizon, 9, pp. 3-6. <http://dx.doi.org/10.1108/10748120110424816>

3. Horlach D.A. (2016) Fenomen «klipovoho myslennia» v konteksti radykalizatsii peretvoren informatsiinoho seredovyscha. [The phenomenon of "clip thinking" in the context of radicalization of transformations of the information environment] *Visnyk Knyzhkovoï palaty – Bulletin of the Book Chamber*, № 5, pp. 45-48. [in Ukrainian].

4. Litvinova M. B. (2017) Dosvid diahnostuvannia klipovoho myslennia. [Experience in diagnosing clip thinking] *Pedahohichni nauky – Pedagogical sciences*. №3, pp. 140-158 [in Ukrainian].

5. Sobolieva S. (2019) Klipove myslennia yak sotsialno-psykholohichni fenomen ta yoho rol u navchalno-piznavalnii diialnosti studentiv. [Clip thinking as a socio-psychological phenomenon and its role in the educational and cognitive activity of students] *Teoriia i praktyka suchasnoi psykholohii – Theory and practice of modern psychology*. № 3. T. 2. pp. 86–90. [in Ukrainian].

6. Hych H. M. (2016) «Klipove» myslennia molodi: druh chy voroh navchannia? ["Clip" thinking of young people: friend or foe of education?] *Naukovi pratsi – Scientific works*. Vyp. 257. T. 269. *Pedahohika*, pp. 38–42. [in Ukrainian].

7. Udovytska T.A. (2013) «Klipove myslennia» molodi: osoblyvosti proiavu v protsesi navchannia (do postanovky problemy) ["Clip thinking" of young people: features of manifestation in the learning process (before posing a problem)]. *Vyshcha osvita Ukrainy: teoret. ta nauk.-metod. Chasopys – Higher education of Ukraine: theory. and scientific method. magazine*. Dod. 1. Vyp. 31. *Vyshcha osvita Ukrainy u konteksti intehratsii do yevropeiskoho prostoru – Higher education of Ukraine in the context of integration into the European space*. 2013. T. VIII (50). pp. 407-416. [in Ukrainian].

8. Luna-Guevara J-R , Silva F., López-Regalado O. (2021) Logical thinking in the educational context. *ASEAN Journal of Psychiatry*. Vol. 22(10), pp. 1-11. [in Ukrainian].

9. Kvasnyk O. V. (2021) Rozvytok kohnityvnoi skladovoi pid vplyvom klipovoho myslennia u konteksti innovatsiinykh tendentsii navchannia u ZVO. [The development of the cognitive component under the influence of clip thinking in the context of innovative trends of education in higher education institutions] *Naukova shkola akademika Ivana Ziaziuna u pratsiakh yoho soratnykiv ta uchniv – Academician Ivan Zyazyun's scientific school in the works of his associates and students*. pp. 195-202. [in Ukrainian].

10. Lobach N. V. (2021) Refleksiino-otsiniuvalna kompetentsiia yak skladnyk profesiinoi kompetentnosti maibutnykh likariv. [Reflective and evaluative competence as a component of professional competence of future doctors] *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedahohichni nauky – Bulletin of Zaporizhzhya National University. Pedagogical sciences*. 2021. № 1 (37),. I. pp. 186–192. [in Ukrainian].